

ÅRSBERETNING

2021

Nova Turlags 24. driftsår

- På grunn av koronapandemien og smittevernbestemmelsene ble det ikke avholdt årsmøte i 2020 for perioden 2019. Det ble dermed ikke foretatt valg for perioden 2020. De som hadde styreverv pr 1.mars 2020 og som var på valg for kommende periode, sa seg villig til fortsatt å sitte i styret ett år til fram til årsmøtet i 2021. Dette ble formelt godkjent på årsmøtet i 2021. Dette gjaldt:

leder	2020	Jan Arne Haugland
sekretær	2020	Karin Nicolaisen
1.styremedlem	2020	Tore Bølgen

- Den 8.mai 2021 ble det avholdt ordinært årsmøte for de to periodene 2019 og 2020. Etter dette valget har styret for perioden 2021 bestått av:

leder	Jan Arne Haugland	valgt for 2021
nestleder	Sverre Arne Dalhaug	valgt for 2021 - 2022 (ny)
sekretær	Eirin Simonsen	valgt for 2021
kasserer	Grete Nilsen	valgt for 2021 - 2022 (ny)
1. styremedlem	Tore Bølgen	valgt for 2021
2. styremedlem	Christine Kiil	valgt for 2021 - 2022 (gjenvolgt)

- Revisorer: Kjell Riise (gjenvolgt) og Karin Nicolaisen (ny)
- Valgkomite: leder Liv Jorunn Riise (gjenvolgt), medlemmer Solbjørg Borgan (ny) og Antje Hlawatscgke (ny)

- Det er avholdt 6 styremøter. Valgkomiteen er innkalt til alle møtene. Utvalgsledere/-medlemmer er innkalt til noen av møtene.
- Styret har arbeidet etter Handlingsplan for Nova Turlag vedtatt på siste årsmøte. Planen skal rulleres hvert år og styret legger fram forslag til rulling av planen for årene 2022-2023. Ifølge vedtektene skal årsmøtet behandle handlingsplanen.
- Vår bankforbindelse er Sparebanken Narvik. Konto nr 4545.15.58203. Pr 31.12.2021 har vi en beholdning på kr 250 220,44
Regnskapet viser et driftsoverskudd for 2021 på kr 86 175,90
- Turlaget har 140 medlemmer i 2021, derav 129 voksne og 11 barn/ungdom. Det er 20 færre medlemmer enn i 2020. Antall voksne -15 og barn/ungdom -5 .
- Turlaget har fordelsavtale med sportsbutikkene Discover Sport på Evenskjer og Sportcenteret i Narvik, som gir våre medlemmer 15% rabatt på diverse friluftsutstyr.

○ *Tilskudd*

- ~ Skånland kommune: Kulturmidler/Aktivitetsstøtte og Fysak kr 10 000
- Troms fylkeskommune: Friluftaktiviteter kr 20 000 til “Ut på tur 2021” (Markedsmarsjen, 10- og 5-på-topp i skolen og barnehagen, turer og arrangement Barnas Turutvalg bl.a. HalloVenn)
- ~ Troms fylkeskommune: Tilrettelegginger for friluftsliv kr 67 000 (Kalvskinnet3 og Solli2)
- ~ Statsforvalteren i Troms kr 3 000 til drift av bålplassen ved Langvatnet

○ <i>Antall registreringer i besøksprotokollene:</i>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ravdetunet:	150	190	140	220
Vakkerstadlia:	550	420	390	570
Myklevollkollen Lavvo:	140	250	290	230
Nova Lavvo:	250	240	410	440
Høvligarnet	1340	820	690	1220
Langvatnet (bålplassen)	290	340	290	290
Langeteigen gapahuk	190	140	200	220
<i>I alt</i>	<i>2910</i>	<i>2400</i>	<i>2410</i>	<i>3190</i>

Merk: I 2017 var det nesten 4000 registrerte besøk i disse protokollene. De neste tre årene var det ganske stor nedgang. Men i 2021 ser vi en oppgang. Vi må se på mulige tiltak for at oppgangen kan fortsette.

Det er nok noen som ikke skriver seg inn i besøksbøkene. Vi oppfordrer alle besøkende om å gjøre det, da det kan ha betydning for dokumentasjon av besøk på våre anlegg, f.eks ved rapporter vedr tilskudd, nye tilskuddssøknader o.l.

○ *Barnas Turutvalg*

Barnas Turutvalg skal tilrettelegge for friluftsliv på barnas premisser og tilby ulike aktiviteter for barna, og med foreldre og andre voksne som med-deltakere.

Barnas Turutvalg samarbeider med Grov skole/Uteskolen og Ressen Barnehage.

Gjennom Barnas Turutvalg, skolen og barnehagen får barn og unge mulighet til å oppleve natur, friluftsliv og hygge i fellesskap med andre.

Barnas Turutvalg skal også delta i utvikling av ulike aktivitetsanlegg for barn og unge, f.eks i tilknytning til gapahukene på Sandneset og Langeteigen.

Utvalget har arrangert HalloVenn med aktiviteter for barna. Dette er det første gang HalloVenn arrangeres. Utvalget har skaffet seg erfaringer for videre utvikling.

Nyttårsfeiringa for barn måtte dessverre avlyses pga smittevernbestemmelsene. Av samme grunn har ikke utvalget gjennomført egne turer for barna.

Utvalget samarbeider med barnehagen om turopplegget 5-på-topp. Det var i alt 15 barn som deltok, og fikk premie utdelt av Sverre Arne.

Styret i Barnas Turutvalg 2021:

leder	Eirin Simonsen
medlem	Christine Kiil
medlem	Lisa Marie Stifjell
medlem	Britt Hansen

Lars Kr.Berg og Christian Haugland er knyttet til utvalget med ansvar for tilsyn og vedlikehold av gapahukene i Langeteigen og på Sandneset

○ *Tur-utvalget*

Det er gjennomført en endring for Turutvalget og Ti-på-topp-utvalget, da disse er slått sammen til ett utvalg med navn Turutvalget. Dette fordi vi helst ikke ønsker å gjennomføre fellesturer slik vi har gjort tidligere, dog med unntak av Markedsmarsjen og kanskje et par toppturer. Vi vil heller motivere til individuelle turer på eget initiativ når og hvor det passer den enkelte best. Turutvalget tilbyr informasjon og kontakt med kjentfolk og guiding dersom det er ønske om det. For øvrig vises det til nettsida vår.

Dessuten har vi endret på det tidligere opplegget «Ti-på-Topp», og tilbyr et nytt konsept vi kaller «Turposter». I 2021 besto det av «Ut-på-Tur» med 46 poster fordelt på to vanskegrader, lette/korte turer og noe lengre/middels krevende turer, og «Ti-på-Topp» med 37 rene toppturer. Dette konseptet vil vi videreutvikle i 2022.

Det var i alt 43 deltakere i «Turpost 2021» der alle deltok i «Ut-på-Tur» og ble premiert for minst 10 turer. 23 av dem gikk også toppturer i «Ti-på-Topp», der 2 ble premiert for mer enn 10 toppturer. 5 av deltakerne ble premiert for mer enn 30 turer til sammen.

Det ble i alt gått 827 turer, som gir et snitt på 19,2 turer.

Det er færre deltakere i de to siste årene, hele 29 færre deltakere og 603 færre turer i 2021 enn det var i 2019. Sannsynligvis på grunn av korona og smittefrykt.

Det er gjennomført et eget «10-på-topp-opplegg» for skolen, der elevene besøker poster i det ordinære «Ut-på-tur» og «Ti-på-Topp».

Minstekravene for premie er noe forskjellige på de ulike klassetrinnene

84 elever har deltatt og fikk et panneband med varde-motiv og logo som premie.

Premiene ble utdelt under avslutninga før jul av Jan Arne og Sverre Arne.

I alt har 142 personer deltatt i det ordinære «Turposter 2021», skolens «10-på-topp» og barnehagens «5-på-topp».

På grunn av korona og smittevernbestemmelser ble Markedet i Foldvik avlyst. Dermed avlyste vi også Markedsmarsjen. Vi fikk godkjent to alternative turer: «Oldertinden Rundt» og en «Turpost-tur» som skulle gå innom 8 av turpostene.

Begge turene ble avlyst på grunn av svært dårlig vær.

Av samme grunn ble de to toppturene til Revvind og Novafjellet også avlyst.

Det er dermed ikke gjennomført fellesturer i 2021.

Turutvalget 2021 har bestått av:

leder	Per Sandengen
medlem	Roar Tande
medlem	Hege Thomassen
medlem	Edvar Nicolaisen

I tillegg har vi kontaktpersoner som bistår utvalget på ulike områder: Elisabeth Balteskard, Hugo Rasmussen, Sverre Arne Dalhaug, Øystein Marskar, Jan Arne H, Kjell Riise, Gunnar Johnsen.

○ *Lavvoutvalget*

Leder Sverre Arne Dalhaug

Medlemmer/ansvarlige for bygningene og medhjelpere:

- Ravdetunet	Hugo Rasmussen	Herleif Martinsen
- Vakkerstadlia	Glenn G. Pettersen	Lukas Gehlmann
	Odd Terje Johnsen	
- Myklevollkollen	Kjell Olsen	Tor Gunnar O
- Nova	Oddvald Johnsen	Roar Tande
- Høvligarnet	Ove Antonsen	Nils Arne Sjøvoll
- Langvatnet	Elisabeth Balteskard	Glenn G. Pettersen
- Langeteigen	Eirin Simonsen	Lars Kristian Berg
- Sandneset	Grov skole	Barnas Turutvalg
	v/ Christian Haugland	

I handlingsplanen er det oppført en rekke tiltak for vedlikehold og forbedringer på rasteplassene og bygningene.

For diverse arbeid og transport av ved og maskinelt utstyr ble det søkt om tillatelse til bruk av ATV på traktorveien opp til Vakkerstadlia. Det er ansatt en ny saksbehandler for slike saker i kommunen. Vedkommende mener at vi kan benytte tillatelsen til bruk av snøskuter og kjøre opp ved og utstyr i slutten av april, samt at traktorveien regnes som utmark og bruk av ATV i utmark setter skjemmende og varige spor. Kommunens administrasjon innstilte på avslag, men formannskapet innvilget søknaden og ga oss tillatelse til bruk av ATV på traktorveien.

Administrasjonen/saksbehandler sendte imidlertid saksutredning/innstilling og vedtaket til Statsforvalteren som så opphevet formannskapets vedtak/tillatelse.

Turlaget har inntil nå hatt utrolig god dialog og støtte fra kommunens administrasjon, som har vært svært positiv til hva vi har utrettet for friluftsliv og folkehelse.

For dette mottok vi kommunens kulturpris i 2017.

Kommunen har ved flere anledninger brukt våre tilrettelegginger i «skryt-omtale» av kommunen og dens fortreffeligheter.

Ved alle våre henvendelser og søknader om tilrettelegginger og dispensasjoner, har det vært stor positivitet fra kommunens side. Vi hadde forventet tilsvarende når det etter hvert er nødvendig og ønskelig med vedlikehold og videre utvikling/forbedringer av de samme tilretteleggingene. I dette tilfellet var det mulig å få transportert utstyr og få utført et sterkt ønskelig arbeid i Vakkerstadlia. Det ville vært en betydelig lettelse å få transportert utstyr opp de bratte bakkene. Vi snakker om frivillighet og dugnadsarbeid, til forskjell fra innkjøp av tjenester og arbeid.

Kommuneadministrasjonens saksbehandling og holdning i denne saken har virket svært demotiverende for videre frivillig virke for friluftsliv og folkehelse i kommunen. Vi har dermed ikke utført vedlikehold på rasteplassene og bygninger i 2021.

○ *Løypeutvalg*

Leder Jan Arne H, medlem Øystein Marskar.

Per Arne L og Elisabeth B har bidratt i år.

- det er utført noe vedlikehold, remerking og skilt på noen av stiene
- merking på stien mellom brua over Runddalselva og Dalelva
- klopplegging i starten på PetterHansa-veien på Laberg. Noe gjenstår.
- ryddet, merket og skiltet sti til Kovanfjellet
- merket sti til turposten Hammarberget
- flyttet postkassene for turpostene på Kalvskinnet og Tortenhol

○ *Arbeidsgrupper:*

✓ Kalvskinnet

Leder Vibeke Starup Eriksen

Medlemmer: Tore Bølgen, Kjell Riise, Bjørn Atle Johnsen, Miriam Kendall,
Roy Andersen, Eivind Dahlberg, Anne Helen Sjøvoll Bendiksen

Vibeke gikk av som leder da samboer Frode Bendiksen gikk bort i høst.
Miriam kom med i løpet av sommeren, og har utført beising av lysthuset
Roy og Eivind kom inn i utvalget seint utpå høsten

Tiltak i forbindelse med krigsminnene i området er tatt ut av «vårt prosjekt».
Lokale historieinteresserte jobber videre med dette. Derfor går Anne Helen ut av arbeidsgruppa.
Nye medlemmer i gruppa er Miriam K, Roy A og Eivind D.

Lysthuset/varmebua er kommet på plass og beiset utvendig, men ikke ferdig innredet. Utegrill og benker er foreløpig plassert.
En storm tok deler av takpappen, noe vi må kjøpe hjelp til å få reparert.
Det ble kjøpt inn Alta-skifer til golvet i bua, men dette er endret. Vi får nok levert skiferen tilbake. Det er noe lekkasje i bua. Tiltak er påbegynt.
For øvrige og videre tiltak vises det til handlingsplanen for 2022.

✓ Kirkebakken

Gruppa består av Gunnar Johansen, Kjell Riise og Hilmar Nikolaisen
og skal tilrettelegge for møteplass like bak kirka. Intet gjort i 2021.

- ✓ Sollia
Nedsatt gruppe som planlegger anlegg og tilretteleggingstiltak for friluftsmål og –aktiviteter på Sollia, et samarbeid mellom grunneierlaget, HLK og turlaget. Vår representant er Herleif Martinsen.
Andre i utvalget: Birgit Marskar Larsen (grunneierlaget), Tom Elvevoll (HLK), Oddmund Nilsen (grendehuset) og Kurt Larsen (lokalbefolkninga).

Utedo og lysthus/varmebu er montert, men ikke ferdig innredet

- ✓ Gjeterhytta
Ansvar Gunnar Johnsen

○ *Annet:*

I oktober fikk vi besøk av to personer fra Statsforvalterens Miljøavdeling, som ønsket å besøke oss og Naturreservatet. Vi hadde tidligere fremmet ønske om revidering av verneforskriften, da vi mener at friluftslivsinteressene ikke er godt nok ivaretatt. Dessuten mener vi navnet Balteskardvatnet naturreservat er misvisende.

Jan Arne H og Elisabeth B deltok for turlaget. Vi fikk lagt fram våre synspunkter og forslag til tiltak, men er noe usikker på om vi oppnådde gehør. I den etterfølgende rapporten fra Statsforvalteren finner vi imidlertid noe som er positivt og gledelig: Statsforvalteren ønsker å starte arbeid med en besøksstrategi for verneområdet, som et viktig verktøy for å avklare bruk og vern av området.

Det overordna målet for en besøksstrategi er å legge til rette for, og styre bruken av verneområdet slik at opplevelsen for besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig. Samtidig skal forståelsen av vernet økes og verneverdiene ivaretas.

Gjennom en besøksstrategi for reservatet kan vi bl.a. avklare om det i det hele tatt skal legges til rette for besøk, målet med tilrettelegging, i så fall hvor det skal tilrettelegges, hvordan, og hvem som skal ha ansvar for hva. Det er da aktuelt å se på både parkering, stier og løyper, bål plass, informasjon m.m.

Det er også naturlig å se på revidering av avtalen om drift av bål plassen og andre tilretteleggingstiltak i området.

Det nok mange som føler at de gamle friluftsmulighetene i Balteskardmarka, er mer eller mindre fratatt oss/lokalbefolkninga ved verving av det meste av marka. Det blir derfor viktig at vi er «på banen» ved utarbeidelsen av en besøksstrategi.

Når det gjelder strakstiltak på og nær bål plassen (plating og klopper), utedo og løsning for transport og lagring av bål veden, fikk vi ikke den gode responsen vi ønsket. Vi må derfor ta det med oss inn i arbeidet med en besøksstrategi.

I tilsvaret fra oss gjentar vi våre ønsker som ble lagt frem under befaringa, og gjør denne oppsummeringa:

- vi forholder oss til bestemmelsene i forskriften for reservatet, men mener fortsatt at navnet bør endres til Balteskardmarka Naturreservat
- vi deltar gjerne i et samarbeid for en besøksstrategi
- Statsforvalteren må avgjøre anlegg av klopper på stien/myra nær bålplassen og platting på bålplassen for å «redde» bålplassen med grill og benker og for å unngå nye bålplasser og uttak av bålved. Det er Statsforvalteren som eier grillen og benker og ved-gapahuken.
Turlaget kan utføre det praktiske arbeidet med plattingen og klopplegging.
- Turlaget ønsker en endret praksis for transport av bålved, helst uten transport sommerstid. Kan løses gjennom lagringsplass/vedbod.
- Statsforvalteren må avgjøre anlegg (bod eller annet) for lagring av bålved.
Turlaget kan bistå med praktisk arbeid.
- Statsforvalteren må avgjøre etablering av utedo, eventuelt i kombinasjon med vedbod
Turlaget kan bistå med praktisk arbeid
- Turlaget ønsker å merke tursti mellom Langvatnet og Lamarka, og ber om tillatelse til det

I tillegg til dette vil vi arbeide for å få til en mulig kryssing av Rensåelva mellom Langvatnet og Rensåelva Gapahuk, enten ved bru eller trekkbåt.

Sluttord

Det er relativt stor aktivitet i turlaget, med ulike turl tilbud som fellesturer og individuelle turer, som bl.a. Turpost-tilbudet, turer og arrangement med Barnas Turutvalg, turposter for elevene i skolen og for barna i barnehagen, anlegg/tilrettelegginger og vedlikehold av løyper, rasteplasser med lavvoer, bygninger, bålplasser m.m.

Dette fordrer stor velvillighet blant medlemmene i deltakelse på dugnader og annet frivillig arbeid.

Alle skal ha stor takk for innsatsen, uten den hadde vi ikke kunnet drive som vi gjør.

Vi må utvikle tilbud til ungdom på deres premisser og som frister dem til å bruke naturen. Dette blir stadig viktigere i en tid da mange ungdommer har mer stillesittende aktiviteter.

Vi må også arbeide videre med tilbud til innflyttere og de utenlandske arbeiderne.

Styret takker alle for oppslutningen i det året som er gått: takk til deg som medlem, takk til deg som dugnadsarbeider, takk til deg som turdeltager, takk til deg som sympatisør - takk til alle bidragsytere. Nova Turlag håper at dere alle - og flere til - finner det interessant og trivelig å være med oss videre i det kommende året. God tur!

